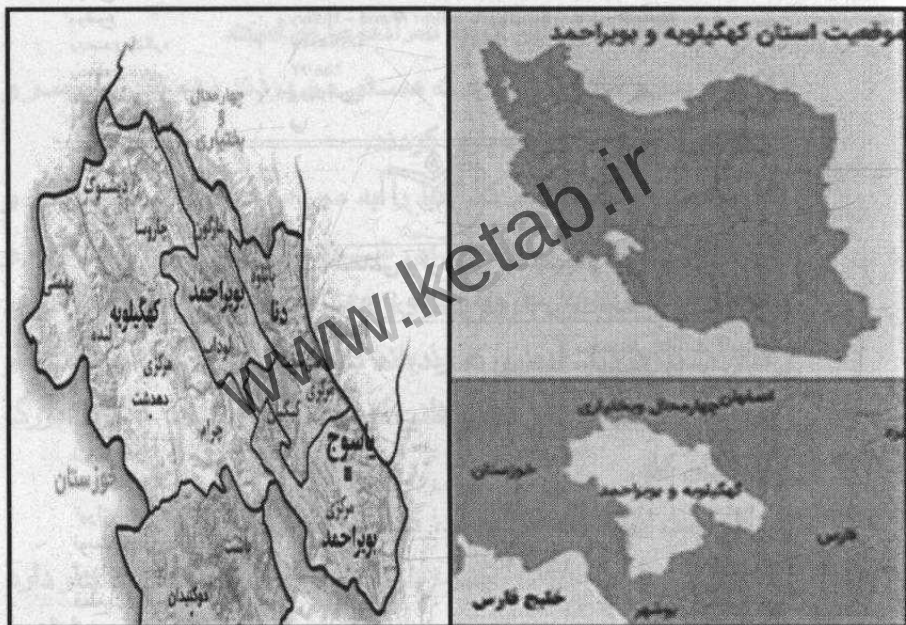

ساختار سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کوه گیلویه و بویراحمد در گذر تاریخ ایران زمین

با تکیه بر تاریخچه‌ی قوم رئیس در شهرستان دنا

« جلد اول »

تحقیق و تالیف :

محمدقلی دانشفر ابراهیمی

۱۴۰۰ ه. ش

سرشناسه	:	دانشفر (ابراهیمی)، محمدقلی، ۱۳۳۶-
عنوان و نام پدیدآور	:	ساختار سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کوه گیلویه و بویراحمد در گذر تاریخ ایران زمین با تکیه بر تاریخچه‌ی قوم رئیس در شهرستان دنا/ تحقیق و تألیف محمدقلی دانشفر ابراهیمی.
مشخصات نشر	:	قم، عصر جوان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۴ ج: مصور (بخش رنگی)، عکس (بخش رنگی)، جدول (بخش رنگی)، نقشه (بخش رنگی)، نمونه. دوره 2-149-978-622-253: ج. 2-152-978-622-253: ج. 1: ج. 9-153-978-622-253: ج. 2: ج. 6-154-978-622-253: ج. 3-155-978-622-253: ج.
شابک	:	
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	کهگیلویه و بویراحمد -- تاریخ
موضوع	:	Kohgiluyeh va Boyr Ahmad (Iran : Province) -- History
موضوع	:	برای (ایل)
موضوع	:	ایلات و عشایر -- ایران -- کهگیلویه و بویراحمد -- تاریخ
موضوع	:	Nomads -- Iran -- Kohgiluyeh va Boyr Ahmad -- History
رده‌بندی کنگره	:	DSR ۲۰۴۷
رده‌بندی دیویی	:	۹۵۵/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۶۱۶۷۴۵
وضعیت رکورد	:	فیا

ساختار سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کوه گیلویه و بویراحمد

در گذر تاریخ ایران زمین با تکیه بر تاریخچه‌ی قوم رئیس در شهرستان دنا «جلد اول»

مؤلف	:	محمدقلی دانشفر (ابراهیمی)
ویراستار	:	دکتر عباسعلی ابراهیمی مهر دکترای ادبیات فارسی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
ناشر	:	عصر جوان
صفحه آرا	:	الناز فرهنگمند
تیراژ	:	۲۰۰ جلد
نوبت چاپ	:	اول ۱۴۰۰
تعداد صفحات	:	۵۵۱ صفحه
قطع	:	وزیری
قیمت	:	۱۹۰/۰۰۰ تومان
شابک اصلی دوره‌ای	:	978-622-253-149-2
شابک فرعی	:	978-622-253-152-2
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	:	

حق چاپ برای نویسنده محفوظ است.

قم خیابان ارم پاساژ قدس طبقه آخر پلاک ۱۶۷ انتشارات عصر جوان

تلفن ۰۳۷۰۰۲۵۳۷۷۳۰۰ همراه ۰۹۱۲۵۵۲۸۴۸۰

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

مقدمه..... ۱۷

فصل اول : مروری بر چگونگی ساختار سیاسی، اجتماعی و اداری ایران قبل از اسلام

۲۵	چگونه نام کشورمان ایران شد؟
۲۷	پیشدادیان
۲۹	گذری بر تاریخ و تمدن عیلام
۳۲	الف) دوره‌های تاریخی تمدن عیلام
۳۳	ب) فرمانروایان مهم عیلام
۳۷	پایان کار عیلام
۳۸	کوه گیلویه و بهبهان در نقشه عیلام
۴۰	نظام سیاسی و اداری بعد از ایران باستان
۴۱	نقشه کلی تاریخی و جغرافیایی ایران زمین
۴۲	جدول سلسله‌های حکومتی ایران از آغاز تا عصر حاضر
۴۴	ساختار درونی حکومت‌ها و چگونگی توزیع قدرت و ضرورت دیوان‌سالاری
۴۴	ساختار سیاسی، اجتماعی و اداری ایران در دوره مادها (۷۰۱-۵۵۰ ق م)
۴۸	ساختار سیاسی، اجتماعی و اداری ایران در دوره هخامنشیان ۵۵۰-۳۳۰
۴۹	سابقه‌ی تقسیمات کشوری در ایران زمان داریوش اول
۴۹	شجره دودمان هخامنشی
۵۱	سلسله هخامنشی (پادشاهی هخامنشیان)
۵۴	قشون‌کشی اسکندر مقدونی به ایران - انقراض سلسله هخامنشی

۲. فهرست فرمانداران کل و استانداران کهگیلویه و بویراحمد و فرمانداران بویراحمد در دوره‌ی (پهلوی دوم).....	۳۰۵
نتیجه‌گیری.....	۳۰۶
واژه‌نامه و اصطلاحات دیوانی در دوره قاجار.....	۳۰۹
منابع و مأخذ فصل چهارم.....	۳۳۰

فصل پنجم : ساختار سیاسی . اجتماعی و اداری ایران بعد از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷

متن کامل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ شمسی.....	۳۴۱
- اصول ۱۷۷ گانه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....	۳۴۱
شجره نامه دقیق و مستند آیت‌الله خامنه‌ای حفظه‌الله رهبر جمهوری اسلامی ایران.....	۳۶۹
انتخابات ریاست جمهوری.....	۳۷۲
- اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۵۸.....	۳۷۳
- دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۶۰.....	۳۷۴
- سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۶۰.....	۳۷۵
- چهارمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۶۴.....	۳۷۶
- پنجمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۶۸.....	۳۷۶
- ششمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۷۲.....	۳۷۶
- هفتمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۷۶.....	۳۷۷
- هشتمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۰.....	۳۷۷
- نهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۴.....	۳۷۷
- نتایج انتخابات مرحله اول ریاست جمهوری دوره نهم.....	۳۷۷
- دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸.....	۳۷۸
- یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۲.....	۳۷۸
- دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۶.....	۳۷۸
- سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰.....	۳۷۸
مجلس شورای اسلامی.....	۳۸۱
- مجلس اول.....	۳۸۱
- مجلس دوم.....	۳۸۲
- مجلس سوم.....	۳۸۲
- مجلس چهارم.....	۳۸۲
- مجلس پنجم.....	۳۸۲

۳۸۳	مجلس ششم
۳۸۳	مجلس هفتم
۳۸۳	مجلس هشتم
۳۸۳	مجلس نهم
۳۸۴	مجلس دهم
۳۸۴	مجلس یازدهم
۳۹۰	نمودار سازمانی دولت (۱)
۳۹۱	فهرست نخست وزیران ایران از آغاز مشروطه، دولت علیّه ایران (۱۳۰۴-۱۲۸۵)، کشور شاهنشاهی ایران (۱۳۵۷-۱۳۰۴)، جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۸-۱۳۵۷)
۳۹۲	تغییرنام گچساران تابعه استان کوه گیلویه و بویراحمد بجای (گچ قره گلی) به پیشنهاد وزارت مالیه در سال ۱۳۱۶ ...
۳۹۳	سیاست‌ها و برنامه‌های مرتبط با نظام اداری پس از انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷
۳۹۴	تقسیمات کشوری
۳۹۸	تعداد شهرها و روستاهای کشور (۱۳۹۵-۱۳۴۵)
۳۹۹	ساختار سیاسی، اجتماعی و اداری کهگیلویه و بویراحمد در دوره جمهوری اسلامی
۴۰۳	مصوبات هیأت دولت در ارتباط با تقسیمات کشوری در استان
۴۰۵	عوامل تأثیرگذار در نام‌گذاری روستاها، مزارع و مکان‌های استان
۴۰۶	اسامی دهستان‌ها، روستاها، مزارع و مکان‌های تابعه شهرستان‌ها و مناطق
۴۰۶	۱. شهرستان بویراحمد به مرکزیت (یاسوج)
۴۲۳	۲. شهرستان دنا، به مرکزیت (سی سخت)
۴۲۷	۳. شهرستان کهگیلویه، به مرکزیت (دهدشت)
۴۳۳	۴. شهرستان لنده به مرکزیت (لنده)
۴۳۶	۵. شهرستان چرام به مرکزیت (چرام)
۴۳۸	۶. شهرستان بهمنی به مرکزیت (لیکک)
۴۴۱	۷. شهرستان گچساران به مرکزیت (دوگنبدان)
۴۴۱	ایجاد و تشکیل دهستان‌های تابعه شهرستان گچساران
۴۴۳	۸. شهرستان باشت به مرکزیت (باشت)
۴۴۳	۹. شهرستان مارگون به مرکزیت (مارگون)
۴۴۶	انتخابات بعد از انقلاب ۱۳۵۷ در استان کهگیلویه و بویراحمد
۴۴۶	- نماینده ولی فقیه و خبرگان رهبری در استان
۴۴۸	انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ شمسی
۴۵۰	نمایندگان استان کهگیلویه و بویراحمد در مجلس شورای اسلامی (از سال ۱۳۵۹ تا ۱۳۹۸)

۵۱۱	 ایل بختیاری	(۱)
۵۱۲	 لر پشتکوه	(۲)
۵۱۲	 لر پیشکوه	(۳)
۵۱۲	 لر ممسنی	(۴)
۵۱۲	 لر کهگیلویه	(۵)
۵۱۳	 ساختار اجتماعی و شجره قوم لر بر اساس منابع دیگر	۸
۵۲۳	 نظام سنتی شاخه‌بندی در ساختار اجتماعی	۹
۵۲۳	 - رده‌بندی سنتی	
۵۲۷	 ۱۰. ساختار سیاسی اجتماعی و سلسله مراتب ایلی در منطقه بختیاری و منطقه بویراحمد در زمان گذشته	
۵۲۸	 ۱۱. تعریف واژه واصطلاحات در برخی ایلات و عشایر	
۵۳۳	 ۱۲. ایل، قلمروی ایلی، تیره، طایفه، طایفه مستقل، تش، اولاد و حونه و مال	
۵۳۸	 ۱۳. تقسیم‌بندی لر کوچک و بزرگ ونمودار ایلات کوه‌گیلویه در دوره (محمدشاه قاجار)	
۵۳۹	 ۱۴. نمودار ایلات کهگیلویه در دوره محمدشاه قاجار	
۵۴۰	 ۱۵. ساختار ایلات کوه‌گیلویه در دوره قاجاریه (ناصرالدین شاه قاجار) براساس فارسنامه‌ی ناصری	
۵۴۱	 ۱۶. زبان و گویش لری، دین، مذهب	
۵۴۴	 ۱۷. تعاریف و مفاهیم سیستمی از عشایر کوچنده در ایران	
۵۴۵	 ۱۸. خاطرات تیمورلنگ راجع به قوم لر	
۵۴۷	 ۱۹. اظهارنظر دیگر در مورد وجه تسمیه کوه‌گیلویه	
۵۴۸	 منابع فصل ششم	

مقدمه

به نام آن که هستی از عدم کرد زلال علم جاری از قلم کرد
به نور خود چراغ دانش افروخت به انسان شیوه دانایی آموخت

تاریخ مجموعه‌ای از حوادث فرهنگی، طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و رویدادهایی است که در گذشته و در زمان و مکان زندگی انسان‌ها و در رابطه با آنها رخ داده است. این رویدادها شامل اموری از قبیل کردارها و دستاوردهای مادی و معنوی بشر و آنچه که گفته، اندیشیده و عمل کرده، می‌گردند (مفهومنامه آزاد). شناخت جایگاه یک منطقه در دوران‌های گذشته جز با مطالعه جغرافیای آن منطقه در بیشتر تاریخی امکان‌پذیر نیست. ذکر تاریخ نباید فقط شامل حوادث خونین، یغماگری و بی‌نظمی باشد، بلکه قسمت عمده‌ی آن قضاوت در پیکر اجتماع و طرز زندگانی و کارهای دیگر مردم است که نباید و بد آن را سنجیده و مورد قضاوت قرار دهیم (۲. باور، ۱۳۲۴). از سویی نام‌های جغرافیایی واژگانی هستند که در طول تاریخ برای نامیدن یک مکان ساخته شده و به کار رفته است. بررسی این نام‌ها از دیدگاه زبان‌شناسی تاریخی می‌تواند ما را در به دست آوردن آگاهی‌هایی از تاریخ یا زبان و فرهنگ مردمان ساکن در آن ناحیه یاری دهد (۳. احدیان، ۱۳۶۸). شناخت نام‌ها به بررسی تاریخ اجتماعی و فرهنگی کمک می‌کند، زیرا یک نام هم شاخص و معیار شناخت است و هم از یک واقعیت تاریخی، اجتماعی و فرهنگی سخن می‌گوید (۴. باستانی‌راد، ۱۳۹۲). با مطالعه نام‌های جغرافیایی، می‌توان تحولات سیاسی، اجتماعی و مهاجرت و تبعید اقوام را که در طول تاریخ ایران بسیار شاهد آن بوده‌ایم ردیابی کرد (۵. رفاهی، ۱۳۸۰)، یا می‌توان اطلاعاتی از قوم و طایفه، زبان، گویش محلی، آداب و سنت‌ها و نحوه زندگی آنها به دست آورد. جای نام‌ها در گذشته‌ای دور، توسط مردمان، ساکن در نواحی گوناگون وضع شده‌اند و سال‌ها بدون تغییر، یا

با تغییر، همگام با تحولات اجتماعی، در جوامع بکار رفته‌اند. از این رو دگرگونی‌ها و تحولات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی هم در نامگذاری تأثیر دارد و بر اساس تغییرات نام‌ها می‌توان تغییر و تحول جامعه را بررسی کرد، از این رو برای بررسی جای نام‌ها، باید به عوامل فرهنگی و تاریخی گوناگون رخ داده در آن منطقه، چه مربوط به ناحیه کوچک و چه در پیوند سرزمینی در وسعت یک کشور یا قلمروی تاریخی و فرهنگی آن فراتر از مرزهای سیاسی توجه نمود (۶. باستانی‌راد، ۱۳۹۲). بنابراین جای نام‌های تاریخی بخش مهمی از میراث فرهنگی به شمار می‌روند که به "تاریخ زنده" شهرت یافته‌اند (۷. خیراندیش، ۱۳۸۲). در این رهگذر منابعی که در خصوص تاریخ و جغرافیای کهگیلویه و بویراحمد و ایلات آن در دوره‌های مختلف توسط نویسندگان و تاریخ نگاران فرهیخته به رشته تحریر در آمده و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته، بیشتر به جنبه گفتمان شفاهی و کمتر به اسناد توجه شده است. اگر هم در برخی از نوشته‌ها مدرک، سند و عکس نوشته‌ای ارائه شده است، مربوط به اواخر دوران حاکمیت قاجار (احمدشاه ۱۳۰۴ هـ.ش) تا دوره‌ی پهلوی اول و دوم (سال ۱۳۵۷ هـ.ش) بوده است. در این نوشتار، وجوه مختلف نام‌گذاری با استفاده از منابع مختلف ذکر گردیده و قواعد و اصولی برای نام‌گذاری برشمرده شده است، از جمله:

۱. هیچ نامی هرچه باشد و هرجایی که بدان نامیده شده باشد، بی‌دلیل و بی‌معنی نیست.
 ۲. راه تحقیق در شناخت نام امکنه، تحقیق زبان‌شناسی، شناخت محل و سابقه تاریخی آن محل و پیدا کردن ریشه واژه در صورت‌های کهن و میانه زبان فارسی است.
 ۳. ترکیب واژه‌ای عربی یا ترکی با واژه دیگر فارسی نشان دهنده این است که واژه سابقه باستانی ندارد و بعد از نفوذ اعراب و تسلط ترک‌ها پیدا شده است.
 ۴. اطلاق نام ساکنان محل به محل، از باب اطلاق نام حال به محل بسیار رایج است.
 ۵. تلفظ رایج محل می‌تواند کلیدی برای حل مشکل وجه تسمیه باشد.
- بنابراین کتابی که تحت عنوان "ساختار سیاسی، اجتماعی و فرهنگی طوایف و عشایر کهگیلویه و بویراحمد در سرزمین ایران با تکیه بر تاریخچه‌ای از "قوم رئیس در شهرستان دنا" تقدیم حضور خوانندگان ارجمند خواهد شد. کتابی است تا حدودی مستند و تاریخی که بر اساس منابع مکتوب و تحقیقات میدانی و بر پایه‌ی سه محور ملی، استانی و منطقه‌ای توسط نگارنده، در چهار مجلد به شرح زیر تهیه، تدوین و ارائه شده است: